OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 38 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland . . „ 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag en Donderdag.*

DONDERDAG 12 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1 — voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel

IETS OVER DE OVERPLAATSING VAN NEDERLANDSCHE OFFICIEREN, BIJ HET NEDERLANDSCH INDISCHE LEGER.

De dagbladen maken andermaal melding van het nemen van eenen maatregel om te voorzien in het deficit aan officieren voor het leger in deze bezittingen, dien men voorzeker mag beschouwen als eene rondborstige, maar voor dat leger niet zeer vleijende bekentenis, dat het aan geschikte sujetten ontbreekt, ten einde de openkomende vacatures naar behooren te vervullen. Toen men met eene gratificatie van *eenduizend vijfhonderd guldens* de 1ste luitenants van het Nederlandsche leger zocht overtehalen eenige jaren zich te laten detacheren naar Indie, verwekte zulks eene billijke en regtmatige ontevredenheid onder de 1ste en 2de luitenants van het Oost-Indische leger, die natuurlijk nu langer zouden moeten wachten naar de epauletten van kapitein, en zoo als te voorzien was, werd die onbedachzame maatregel even spoedig weder ingetrokken als zij ondoelmatig was daargesteld. Thans echter heeft het diepdenkend doorzigt een ander middel uitgedacht, ten einde met volle vaart een vaarwater te passeren, waar, à fleur d'eau, gevaarlijke klippen de hechtste kiel bedreigen. Men heeft een beroep gedaan op de welwillende gezindheid der 2de luitenants van het Nederlandsche leger, ten einde definitief in de gelederen van het Oost-Indische plaats te nemen.

Het is dienaangaande dat wij zullen treden in eenige nadere bijzonderheden, ten einde aantetoonen, hoe langzaam men terugkomt van oude ingewortelde vooroordeelen, waaraan wij regtstreeks de lacune toeschrijven die in het officiers-kader bestaat, altijd bestaan heeft en voortdurend zal blijven bestaan, indien namentlijk men zich blijft doof houden voor de stem der gezonde rede. Ten einde onmiddelijk te voorzien in de dringende behoefte aan officieren, stelde men adjudanten onderofficieren aan, als dienstdoende 2de luitenants, die geacht werden wel de dienst van officier te kunnen waarnemen, maar niet de geschiktheid te bezitten de insignien van den rang te kunnen dragen met het tractement daaraan verbonden — Het waren meest allen oude gediende onderofficieren, die men kon beschouwen als de kern van hunnen stand.

Wel is waar vervulde die onverwachte bevordering menige borst met diepe dankbare geestdrift, doch dezelve moest van lieverlede verkoelen, toen een bedaard nadenken, hen het vreemde, ja somwijlen het onaangename dier zonderlinge positie onder het oog bragt. — Werd bij de exercitien door den bataillons-kommandant geroepen: *„officieren voor"*! dan waren die dienstdoende 2de luitenants wel verpligt te blijven staan, waar zij zich bevonden; bij het inrukken, wanneer de andere officieren den chef salueerden met hun zijdgeweer en den kring formeerden, dan zag de in het gelid staande soldaat met een meêwarig oog hoe de dienstdoende 2de luitenants zich afzonderden, even als of zij zelven gevoelden het amphibiesche van hunnen stand.

Toen nu de ondervinding bewees dat een dienstdoende 2de luitenant met dienzelfden ijver en gelijke kloeke onversaagdheid zijn peloton in het vuur bragt en den vijand vlugtend voor zich uitdreef, alsof hij werkelijk dien rang bekleedde, verkoelde hoe langer hoe meer zijn vorige enthousiasme, die weldra werd zóó koud als ijs, toen de oude dag met het gewone Adjudant-onderofficiers pensioen, (vijf en twintig gulden in de maand,) hem voor de verbeelding zweefde, als een akelig droombeeld.

Neen! men moge maatregelen nemen, hoe schijnbaar gegrond dan ook; nimmer zal men den nadenker kunnen diets maken, dat het in de gelederen van ons Indisch leger aan stof ontbreekt ten einde in eene behoefte te voorzien, die wel eens zóó dringend zoude kunnen worden, dat men door den nood zoude gedwongen worden tot het overgaan van eenen stap, dien men reeds lang had moeten doen, te meer daar dezelve gebillijkt wordt door de regtvaardige openbare meening, die zoo zeldzaam in haar oordeel mistast.

De ouderdom moest geen beletsel zijn ten einde een examen tot den rang van 2de luitenant af te kunnen leggen, noch het zoo ongerijmde beginsel langer worden aangekleefd ten opzigte van het handgeld.

Wat het Gouvernement u toestaat, als eene tegemoetkoming, of als belooning; kan u zulks onteeren? Een vreemdeling die te Harderwijk honderd gulden bij zijn engagement aanneemt wordt de toegang tot het afleggen van een examen niet geweigerd, maar een Hollander, die alhier na zes jaren getrouwe dienst twintig gulden aanneemt, ten einde somwijlen te voorzien in dringende behoeften, die mag, hoe braaf en onberispelijk hij zich ook gedroeg, hoe ijverig hij zich ook toonde in de moeijelijke vervulling zijner talrijke pligten, niet worden toegelaten, al smeekt hij ook per request, die luttele guldens te restitueeren!

Kan zulks den toets doorstaan der gezonde rede? Wij eerbiedigen het sijstema, van den officiers-stand vrijtewaren zoo veel als doenlijk van dergelijke leden, wier antecedenten of actuöele omstandigheden hen onwaardig maken in denzelven te worden opgenomen, doch indien men ouderdom en het aannemen van handgeld beschouwt als beletselen, gegrond op billijkheid en rede, dan nemen wij de vrijheid die zienswijze te verklaren voor het nec plus ultra van bekrompenheid.

Is men zoo verkeerd fijngevoelig op dat punt van eer, dan moest men, zoodra zulks maar eenigzins mogelijk was, het Gouvernement dienen zonder soldij of, met zuivere Hollandsche woorden, zonder huurloon. — 's Lands kas zoude daar wel bij varen en hij die in het zweet zijns aanschijns den dagelijkschen kost wint voor zijn talrijk kroost zoude u zegenen: hij zoude minder belastingen moeten betalen.

Door zijne wijze van denken en meer nog door die van handelen, leert men den man kennen, wiens hart vatbaar is voor ware gevoelens van eer!

Door aan achtingswaardige onderofficieren, die gedurende eene aaneenschakeling van veelvuldige dienstjaren bewezen hebben, het regte gevoel van eer te bezitten, blijkbaar uit een langdurig onberispelijk gedrag, door aan de zoodanigen het vooruitzigt open te stellen nog eens het pensioen van 1ste luitenant te kunnen verdienen, daardoor zoude men niet alleen onmiddelijk de bestaanbare gaping aanvullen, maar men zoude ook alle ondergeschikte rangen bezielen met hoopvolle verwachtingen Niemand zal ons kunnen betwisten, dat een dusdanig officier, grijs in ondervinding, geacclimatiseerd, bekend met de zeden en gewoonten der inlanders, en, wat meer wel zeggen, het volle vertrouwen bezittende van den troep, dien hij

HERINNERING.

II. VERHOLST OP ZIJN WEG.

Sprakeloos zaten de echtgenooten den volgenden morgen aan de ontbijttafel. Toen Verholst wilde opstaan, om zich naar zijn kantoor te begeven, kon de teedere gade zich niet langer bedwingen. Zij stond op, plaatste zich voor hem, zag hem met roodgeweende oogen aan en zeide: „Lieve Willem, ik vergeef u gaarne, wat gij mij in uwe opgewondenheid dezen nacht hebt toegevoegd, hoe het mij ook als een tweesnijdend zwaard door het harte ging. Maar hoe kondt gij mij verdenken dat ik mij in uwe kantoorzaken zou mengen, hoe mij beschuldigen, dat ik uw krediet zou willen benadeelen? Ik wist niet, waar ik uwe onaangename stemming aan toe moest schrijven en sprak slechts in de veronderstelling, dat bezuiniging noodig kon wezen, gaarne wilde ik dan van mijn kant middelen in het werk stellen. Is dat niet noodig, zooveel te beter, maar waarom mij, als ik dwaalde, zoo onheusch en norsch behandeld?"

Op het hooren van het woord *vergeving* fronste Verholst het voorhoofd en kwam er een schampere glimlach op zijne lippen. Bij haar verder spreken zag hij haar met een doordringenden blik aan, dien zij echter doorstond, waardoor hij eenigzins scheen verligt te zijn. Doch in plaats van haar te antwoorden, stiet hij haar met de hand van zich af en verliet het vertrek.

„Willem," riep zij hem na, „om mijnen, om der kinderen wil, ga zóó niet heen! Nog even terugkeerende sprak hij zoo bedaard mogelijk, maar met van toorn bevende lippen: „Stel u zoo kinderachtig niet aan, Louise; houd u stil, wat zouden de meiden wel denken, als zij u dus hoorden jammeren?" en nu de deur achter zich toetrekkende, begaf hij zich naar zijn kantoor.

Wij zullen niet noodig hebben de treurige gemoedsgesteldheid te schetsen, waarin mevrouw Verholst zich bevond, na het vertrek van haren echtgenoot, dien zij in weerwil zijner liefdelooze behandeling toch nog zooveel liefde toedroeg. Misschien was hare liefde te zwak en te weekhartig om een krachtigen invloed te oefenen op het ruw en opvliegend karakter van haren man. Zeker is het, dat zij de magt nog niet bezat om te beheerschen, eene kracht, die aan de ware liefde onmiskenbaar eigen is en waardoor zij ten laatste alles aan zich moet onderwerpen.

Terwijl wij Louise diep neêrgeslagen, onder het storten van een tranenvloed, die haar eenige verligting aanbragt, verlaten, volgen wij Verholst op zijn kantoor.

Het eerste wat hij deed, was naauwkeurig na te zien, of hij ook soms het een of ander boek of stuk op zijn lessenaar had laten liggen, waaruit zijn vrouw of zijn bediende eenig vermoeden omtrent den staat zijner zaken had kunnen opvatten. Toen hij echter daaromtrent gerust gesteld was, haalde hij ruimer adem en begaf zich aan het werk. Het wilde daarmede echter niet vlotten; het gebeurde in den afgeloopen avond en bij zijne tehuiskomst zoo wel als wat zoo even nog in de huiskamer was voorgevallen, speelde hem voor den geest. En daar zijn bediende, die eenige commissies te verrigten had, nog niet op het kantoor was, legde hij de pen neder en was weldra in diep gepeins verzonken.

Verholst had eene goede en zorgvuldige opvoeding ontvangen. Vlug van bevatting, ijverig bij zijn werk, gaf hij zijnen leermeesters veel genoegen, terwijl de levenslustige jongen de vreugde zijner ouders was. Hadden deze hem hartelijk lief, die liefde was echter geen zwakheid, waardoor zij zijne gebreken over het hoofd zagen, terwijl de godsdienst den grondtoon in hunne opvoeding uitmaakte. Maakten zij zich wel eens ongerust, dat Willem's levendige aard gevaarlijk voor hem zou kunnen worden, zij meenden echter genoeg degelijkheid van karakter bij hem te bespeuren, om door die vrees zich niet al te veel te laten beknellen. Tot zijn diepe smart verloor hij op achttienjarigen leeftijd zijne hem dierbare ouders kort na elkander. Zij hadden hem voor den handel bestemd en lieten hem daartoe een niet onaanzienlijk kapitaaltje na. Zijn oom, die als voogd over hem gesteld was, administreerde met groote naauwgezetheid de geldmiddelen van zijn pupil, maar bemoeide zich overigens weinig met hem, terwijl hij hem eene vrijheid toestond, die voor jongelingen van zijn' leeftijd niet anders dan hoogst gevaarlijk kan zijn. Weldra vertoonden zich daarvan de treurige gevolgen, en te laat moest zijn oom zich zijne te groote vrijgevigheid beklagen. Te laat, want reeds naderde de tijd, dat Willem heer en meester over zijne eigene bezittingen zou wezen. Ernstige vermaning en strenge bestraffing bewerkten juist het tegendeel van wat zijn oom zich nog had voorgesteld. Willem was op den verkeerden weg, en het stond te vreezen, dat het

aanvoert, dat hij den lande geene betere diensten zoude bewijzen dan de onervarene uit Holland pas gearriveerde 2de luitenant, met alle zijne scholastische geleerdheid.

Een sterk gestel en een cordaat hart; ziedaar wat hier te lande meer op prijs moest gesteld worden dan de kennis van het a. b.

Wij wenschen in het belang van het moederland dat onze veronderstelling nimmer mag bewaarheid worden, edoch indien eens het vuur des vijands de reeds bestaande gaping vergrootte, indien onze magt op verschillende punten en échec, vertiendubbeld moest worden, waar zoude men dan de officieren gaan zoeken, die met goed gevolg den vijand onder de oogen zouden zien, daar men nu reeds bijna niet weet op welke wijze daarin te voorzien?

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den 7den *Mei* 1859 N°. 37.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot omgaande regters:
in de tweede afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Soerabaya mr. J. Sibenius Trip.
in de vierde afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Samarang mr. Th. K. van Slingerlandt.

Tot kommies bij de kleeding- en provisie pakhuizen te Batavia, de klerk bij die pakhuizen W. H. van Slimming.

OVERGEPLAATST:

Bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra, de kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch. bestuur in de residentie Palembang K. J. Jellinghaus

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie A. J. van Winsheim.

Marine Departement

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek eervol, uit zijne betrekking, de ketelmaker bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaya J. de Zoete.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Mei	op den 19den.	
„ „ „ Junij	„ „ 2den	en 19den.
„ „ „ Julij	„ „ 2den	„ 20den.
„ „ „ Augustus	„ „ 8den	„ 18den.
„ „ „ September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ October	„ „ 8den	„ 19den.
„ „ „ November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ December	„ „ 8den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 30 April en 5 Mei no. 35 en 36, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door den executeur J. E. Thomas, te Batavia, van wijlen den heer J. A. Thomas.

Door de testamentaire executrice M. E. Groos, te Magelang. van wijlen den heer J. J. Sablon.

Door de commissarissen te Ngawi, van wijlen den 1sten luit. der infanterie H. F. van Heumen.

Door de wees- en boedelkamer te Macasser, van wijlen den chinees Lie Hosoen.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den Boeginees Djiema.

Door de Wees- en boedelmeesteren te Macasser, van wijlen den gepensioneerden offic. van gez. der 3de klasse H. L. Bensbach.

Door den gemagtigde van de executeuren Tjoa Jantjie, te Samarang, van wijlen den kapt. der chinezen, Be Tiensioe.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

BIRTH.

Mrs. W. H. Nash of a *DAUGHTER.*
Sourabaya, 6*th Mei* 1859. (553)

STERFGEVALLEN.

Died at Probolingo on the 25 *th. April*, RICHARD SYMONS Esquire, aged 63 years, deeply lamented by his relatives and friends. (576)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

DOOR

MARTENS & CO.

Op Zaturdag den 14den Mei a. s.

Ten huize van den kapitein der Genie P. H. Uhlenbeck, in het *Offi..iers-kampement.*

Van goed onderhoudene MEUBELAIRE GOEDEREN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HANG en TAFELLAMPEN en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (565)

ADVERTENTIE

De Hoofd-ingenieur, chef der 5de Waterstaats-afdeeling maakt bekend, dat op *Zaturdag den 14den Mei* 1859, ten zijnen kantore te Soerabaya, des morgen ten 9 ure, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden wegens het **Vernieuwen van de brug**, genaamd *Gelie Wetan*, over de rivier *Malang*, gelegen binnen den raijon der stad en voorsteden van Soerabaya, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantoor ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd ingenieur voornoemd.
Bij ontstentenis.
De Ingenieur 2de klasse van den Waterstaat.
(568) H. A. VAN ROSSEM.

ADVERTENTIE.

De Hoofd-Ingenieur, chef der 4de waterstaats-afdeeling, maakt bekend dat op *Zaturdag den 14den Mei* 1859, des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore te Soerabaya eene openbare uitbesteding zal worden gehouden wegens DE VERNIEUWING DER BRUGGEN te *Petjantian* en *Kalie-Anjar*, beide gelegen over de *Pagirian rivier* ter hoofdplaats Soerabaya, volgens bestek en voorwaarden liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd-Ingenieur voornoemd
Bij Ontstentenis
De Ingenieur 2 klasse van den Waterstaat,
(573) H. A. VAN ROSSEM.

LANDRAAD.

VENDUTIE BIJ J. HAGEMAN J. CZ.

Op Maandag 16 Mei,

Van HUIZEN, EENE PRAAUW, TABAK, MEUBELEN. (588)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 17den Mei a. s.

Ten huize van den Heer H. Cramer in de *Kalie-Sossok* No. 2.

Van JACONETTEN, DAMES-JAPONNEN, CHITSEN, LAKENSCHE TAFELKLEEDEN, TEGELS, enz. enz. (578)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 18den Mei a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VAN

DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN.

Op de vendutie van *den 18den Mei a. s.* (580)

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal *wegens vertrek* worden verkocht: DE INBOEDEL van den Heer Hogendam, bestaande uit LEDIKANTEN, BANKEN, STOELEN, TAFELS, KASTEN, LAMPEN en verder HUISRAAD, benevens een span goed gedresseerde OVERWALSCHE WAGENPAARDEN. (581)

Op de vendutie van *den 18den Mei a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

Zal nog worden verkocht:

Een collectie FRAAIJE BIJOUTERIEN, bestaande uit GOUDEN OORKNOPPEN met DIAMANTEN en BRILLANTEN, GOUDEN RINGEN met SMARAGTEN en DIAMANTEN, een stel van 18 JUWELEN KNOOPEN, een stel van 18 BRILLANTE KNOOPEN, EEN GOUDEN KALANG, HAARPENNEN met 20 à 23 DIAMANTEN; 237 STUKS DIVERSE GOUDEN VERSIERSELEN, enz.

Alles twee dagen voor de vendutie te bezigtigen.

Verders een factuurtje FRAAI UITGESNEDEN SPEKSTEENEN VOORWERPEN, bestaande uit BEELDJES, VAZEN, CIGAREN-BAKJES, ASCHBAKJES, PRESSEPAPIER enz.

Alsmede ZILVEREN LEPELS en VORKEN met Hollandsche keur, DITO RIJSTLEPELS en DITO SLAVORK en LEPEL, EEN ZILVEREN THEESERVIES, enz. (582)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 20sten Mei 1859.

Ten huize van den WelEd. Heer W. Marten te *Embong Malang*, wegens vertrek;

Van EEN FRAAIJEN INBOEDEL als: HANG en TAFELLAMPEN, STOELEN, BANKEN, TAPIJTEN, ALKATIEVEN, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, GLAS en PORCELEINWERK, TAFEL en THEE SERVIEZEN, STOLPEN, RIJTUIGEN, PAARDEN, eene PARTIJ BLOEMEN IN POTTEN, enz., enz. (562)

VENDUTIE

Op Maandag den 23sten dezer.

Ten huize van J. Barfeld in de *Zeemansstraat.*

Van MEUBELAIRE GOEDEREN en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (570)

VERKOOP VAN HUIS EN ERVE.

Op Dingsdag den 24sten Mei 1859.

Zullen de ondergeteekenden, voor rekening van wie het aangaat, publiek ten hunnen kantore, des morgens om 10 uur, verkoopen.

---

van kwaad tot erger met hem komen zou.

Onder de medgezellen, waar hij mede verkeerde, had hij er slechts één, die den naam van vriend inderdaad verdiende. Hendrik Ten Hage was de eenige, die morelen invloed op hem had, en het was aan diens vastberaden wil, om hem niet te verlaten, toe te schrijven, dat hij niet dieper viel en reddeloos verloren ging. Willem was, dank zijner opvoeding, niet ongevoelig voor goede indrukken, en daarom mogt het Hendrik gelukken, hem van menigen onberaden stap terug te houden en hem nu en dan op zijnen zondigen weg tot stilstand te brengen en tot terugkeer te bewegen. Met al zijn goeden wil vreesde Hendrik echter, dat hij ten laatste zijne pogingen zou verijdeld zien, toen hij tot zijne blijdschap ontwaarde, dat er sedert eenigen tijd een groote omkeer in het levensgedrag van Willem was op te merken. Wat hij vermoedde, was waar. Willem ontdekte hem het geheim van zijn hart, de genegenheid, die hij voor Louise had opgevat. Hendrik, die het meisje zijner keuze kende, verheugde zich daarover innig, vooral toen hij weldra bemerkte dat Louise zijn vriend niet ongenegen was.

Hoe gelukkig gevoelde Willem zich, toen hij het jawoord van zijne geliefde ontving: want hij had haar waarlijk lief en beminde haar met al het vuur eener eerste liefde. Zijne uiterlijke omstandigheden waren van dien aard, dat het huwelijk niet lang behoefde uitgesteld te worden. Voor den handel opgeleid, rigtte hij voor zich zelven eene zaak op, waarin hij niet ongelukkig slaagde. Geen inniger deelgenoot van zijn geluk dan Hendrik, die de jonggehuwden dan ook dikwijls bezocht en in hun vertrouwen mogt deelen.

Gelukkig waren de eerste jaren te noemen van het huwelijksleven der jeugdige echtgenooten. Louise was eene teedermmnende gade, goede huishoudster en zorgvuldige moeder. Willem was ijverig, huiselijk en scheen zich regt gelukkig te gevoelen, terwijl Hendrik, die in den waren zin de vriend des huizes was, zich niet ten onregte vleijen mogt, dat zijn invloed op zijn vriend tot dat geluk niet weinig bijdroeg.

Had Verholst de betrekking met zijne voormalige vrienden en deelgenooten zijner uitspattingen, zooveel hij kon, afgebroken, deze lieten zich zoo spoedig en zoo gemakkelijk, als hij wel wenschte, niet afwijzen, Ook durfde hij hen niet geheel te laten varen, omdat hij vreesde, dat zij van zijne vroegere leefwijze misschien meer geruchts zouden maken, dan hem aangenaam kon zijn. Spoedig hadden zij deze vrees ontdekt, en daarvan maakten zij gebruik, om hem niet geheel met hen te laten breken, te meer, omdat Verholst bekend stond, als in geen bekrompene omstandigheden te verkeeren.

Eens met hen, tegen zijn wil, in gezelschap zijnde, moest hij menigen schimpscheut hooren, waardoor zijn prikkelbaar gestel opgewekt werd en hij in een onaangenamen zielstoestand verkeerde. Toen zij meenden, dat hij genoeg was opgewonden om zijne driften gaande te maken, bragen zij het gesprek op Ten Hage, wiens gedrag zij zeer benijdenswaardig achtten, om de vriend zijns huizes te zijn, terwijl zij er bijvoegden, dat niet velen toonden, zulke ware vrienden te zijn. Gedachtig aan de groote verpligting die hij aan Ten Hage had, dankbaar voor zoo menigen goeden raad, dien hij hem gegeven had, en overtuigd van zijne warme vriendschap, zet Verholst, op driftigen toon, dat zoo iemand, Ten Hage, ten volle verdiende de vriend zijns huizes te zijn. Met een geheimzinnigen blik elkander aanziende, zeiden ze glimlagchend dat zij over dat onderwerp maar niet verder zouden spreken, dat hij wel gelijk had zijn dusgenaamden vriend zoo heldhaftig te verdedigen. Dit was, als zij verwacht hadden, olie in het vuur. Op zijne vraag: wat ze op Ten Hage te zeggen hadden? was het „niets." dat zij ten antwoord gaven. zóó dubbelzinnig uitgesproken, dat Verholst daardoor op nieuw in drift geraakte en hen nu sommeerde, om met wat zij ten nadeele van Ten Hage wisten voor den dag te komen, Tergend en spottend voerden zij hem te gemoet, dat hij zich goed hield; maar dat hij ook wel niet anders kon, om de eer van zijn huis te redden. Dat was te veel voor Verholst, die nu op eene nadere verklaring aandrong. En nu een ernstiger toon aanslaande, vroegen zij hem, of hij dan de eenige vreemdeling in Jeruzalem was, en hij alleen niet wist, in welke verhouding mevrouw Verholst stond tot Ten Hage? Diep verontwaardigd over dien laster, stond hij op het punt om in drift op te stuiven, toen hij zich zelven bedwong, met een verachtelijken lach: „Is het anders niet?" en het gezelschap verliet.

(Wordt vervolgd.)

HET HUIS EN ERVE, staande en gelegen in de *Chineesche Kamp* Littera G., geregistreerd bij de verponding onder nummer 921, vroeger ten name staande van wijlen den Chinees Go G.OTIAN, C. S. Nadere informatie bij
(556) P. KERVEL & CO.

VENDUTIE VAN ONROERENDE GOEDEREN.

Op een nader te bepalen dag, zullen publiek worden verkocht de navolgende onroerende goederen:

1°. EEN ERF, met daarop staand GROOT STEENEN met pannen gedekt WOONHUIS, PAKHUIS, TWEE PEDAKKEN en WAGENHUIS, gelegen in de *Kampong Bibis* alhier, blok No. 3, wijk T., bij de verponding geregistreerd onder No. 1204.

2°. EEN ERF, met het daarop staande STEENEN met pannen gedekte PEDAK, gelegen als voren bij de verponding geregistreerd onder No. 1519.

en 3°. EEN ERF, met de daarop staande DRIE STEENEN met pannen gedekte PEDAKKEN, gelegen als voren, bij de verponding geregistreerd onder No. 1520.

In eigendom toebehoorende aan den Chinees THE BOEN TJONG.
Nadere informatien te bekomen bij
(574) ANEMAET & CO.

VENDUTIE.

Op eenen nader te bepalen dag
Van HOUTWERKEN, bestaande in eene aanzienlijke hoeveelheid LIGTE BALKEN en KROMHOUTEN.
(545) CURTIS & DORMAER.

VENDUTIE TE GENDING PROBOLINGO.

Op eenen nader te bepalen dag zullen op publieke veiling worden verkocht, het aldaar aanwezige MEUBELAIR, RIJTUIGEN, TUIGEN enz. enz., van wijlen den WelEdelen Heer R. SIJMONS.
Voorts een getal goedgedresseerde en welbekende RIJ- en WAGENPAARDEN als:

1 *Arabische* HENGST.
1 *Persische* id.
1 *Bastaard* id.
1 *id.* id.
1 *id.* id.
1 *Sydney* MERRIE.
1 *id.* id.
1 *Tjandjoer* id.
1 *Bastaard* id.
4 *id.* id. en 3 VEULENS.

Zoomede eenige EUROPESCHE MELKGEVENDE KOEBEESTEN.
De bovengenoemde paarden, kunnen zoowel voor rij- als werk en wagenpaarden worden gebruikt.
FRASER EATON & CO.
Mede Executeuren in den boedel van wijlen den Heer R. Symons.
(583)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PADANG.

GEZAGVOERDER GUIJOT.
Vertrekt *Dingsdag den 17den Mei* naar MAKASSER, TIMOR en de MOLUKKOS.
Adres bij
(572) W. CORES DE VRIES.

DE STOOMBOOT KRATON.

Zal voortaan alle *Dingsdagen* en *Vrijdagen* vertrekken van SOERABAYA naar PASOERUEAN, en alle *Woensdagen* en *Zaturdagen* van PASOERUEAN naar SOERABAYA.
Voor vracht of passage vervoege men zich ten kantore van
(555) MAJOR MATZEN & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden, het Nederl. Clipper-barkschip
HOLLAND,
kapt. B. AUFFMORTH, zijnde zeer doelmatig ingerigt voor passagiers en kunnende speciaal aanbevelen de achterkajuit voor eene kleine familie.

Het schip vaart eenen geexamineerden docter en zal in den loop van Junij de terugreis aannemen.
Nadere informatien bij den gezagvoerder, wonende in het *Marine Hotel*, bij
de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co. Batavia,
„ „ DORREPAAL & Co. Samarang,
en bij *De Agenten*,
(557) B. J. VAN ECK & CO.

Bij acte op den 11den Mei 1859, voor DANIEL BOSKEN HUET, tijdelijk waarnemend Notaris, residerende te Soerabaya, verleden, is door de Heeren SATOR ABRAHAM THOMAS, koopman, wonende te Soerabaya, en ISAAC ABRAHAM THOMAS, koopman, wonende te Batavia, eene Vennootschap aangegaan, tot het drijven van koophandel voor eigen rekening en in commissie, onder de firma THOMAS & CO, welke gevestigd is te Soerabaya en te Batavia, welke is ingegaan den 1sten Mei 1859, en waarvan beide de Vennooten, zoo te Batavia als te Soerabaya, de teekening hebben, zonder die te mogen bezigen tot het opnemen van gelden.
Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan artikel 28 van het Wetboek van Koophandel.
(579)

LETTERZETTERS

kunnen vast werk bekomen
(587) Bij GEBR. GIMBERG & CO.

EEN JONG MENSCH, Nederlander van geboorte, vroeger zeevarende, eenigen tijd op eene suikerfabriek alsmede bij eene tabaksonderneming werkzaam geweest, doch thans door buitengewone omstandigheden buiten betrekking zijnde, zag zich gaarne weder bij eene dusdanige landelijke onderneming geplaatst.
Tot informatie kan dienen dat hij van goede getuigschriften is voorzien en goed met de inlanders kan omgaan.
Adres onder La W. bij de uitgevers dezes.
(585)

EEN JONG MENSCH van fatsoenlijke familie, voor eenigen tijd uit Europa alhier gearriveerd, en niet onbekend met het Italiaansch boekhouden, zag zich gaarne geplaatst in eene landelijke onderneming.
Adres Lr. D. bij de heeren E. FUHRI & Co, te Soerabaya. (552)

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT SOERABAYA.
Algemeene vergadering.
Op Donderdag 19 *Mei* 1859
's avonds 8 ure, *in den dalem van den Regent van Soerabaya*, ter verkiezing van een nieuw bestuur, en 't geven van verslag over den staat van zaken.
(569) J. HAGEMAN, JCZ.
Secretaris.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer R. SIJMONS, in leven suikerfabriekant te Gending (Probolinggo) worden beleefdelijk verzocht, binnen drie maanden na dato dezes, aangifte of betalingen te doen aan
SOERABAYA, 11 *Mei* 1859.
De mede Executeuren van bovengemelden boedel,
(584) FRASER EATON & CO.

De ondergeteekende geeft bij deze het geëerde publiek te kennen dat van af 1° Mei **het logies** in zijn Hôtel op *f* 5 per dag is gesteld.
Nemende tevens deze gelegenheid te baat het HOTEL DE COMMERCE, zijnde zeer gunstig gelegen, aan te bevelen.
(550) **F. SCHMID.**

PAS ONTVANGEN

EENE ALLERPRACHTIGSTE ENGELSCHE PIANINO, zijnde zoowel om derzelver heldere en mélodiense toon, als om derzelver solide bewerking en als élégant meubelstuk, de beste van de vele piano's die reeds door den ondergeteekende zijn verkocht geworden.
Dezelve is te bezigtigen ten huize van
Straat Gatottan, (564) A. H. DEELEMAN.

STALEN PENNEN.

VAN ZEER GOEDE KWALITEIT,
de 10 gros à *f* 1.50 per gros.
de 100 gros „ „ 1.— per gros.
(531) E. FUHRI & CO.

TE KOOP GEVRAAGD.

EENE HAND- RIJSTPELMOLEN. Adres bij
(558) **MAJOR MATZEN & CO.**

MOSSEMBEKKER & CO.

HEBBEN OP NIEUW ONTVANGEN.
GEROOKT en GEZOUTEN SPEK in groote flesschen
ROODE KOOL en ANDIJVIE in idem. (566)

PAS ONTVANGEN.

GOEDE GENEVER.
HAANTJES BIER.
MADERA op halve flesschen.
BOTER en
HAM.
(577) Bij **F. KIEL.**

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

TE SOERABAYA.
MET DEZE MAIL ONTVANGEN:
J. BOELEN, Nederland's Zeemagt in verband met zijne Overzeesche bezittingen. . . . . . *f* 2.
A. COQUEREL, Stichtelijke verpoozing, door C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA in 4 afl. . . . *f* 8.
L'Empereur Napoleon III et l' Italie, cinquieme édition. . . . . . (586) . . . . . *f* 2.

VERKRIJGBAAR

VERSCHE SAMARANGSCHE BESCHUIT.

in 1/1 in 1/2 trommels, bij
(567) MOSSEMBEKKER & CO,

WISSELS OP AMSTERDAM.

(503) Bij HILL BROEKMAN & CO.

WISSELS OP LONDEN.

(501) MATHIEU EBBS RUIJS & CO.

238STE STAATS-LOTERIJ

Loten voor bovenstaande loterij voorhanden zijnde, zoo kan aan aanvragen onmiddelijk gevolg worden gegeven.
De prijzen der loten zijn.

Een geheel	lot	*f* 100.—
Een half	idem	„ 50.
Een vijfde	idem	„ 20.
Een tiende	idem	„ 10.

terwijl door ons bij bestellingen van *vijf loten in eens* een half lot als premie daaraan wordt toevoegd.
SOERABAYA, 31 *Maart* 1859. E. FUHRI & CO. (385).

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Verandering van climaat en bovenal van drinkwater, die men bij verplaatsing veelal ondervindt, is dikwerf zeer gevaarlijk. Ten einde de nadeelige gevolgen te voorkomen, die hieruit zoo dikwerf voortspruiten is het volstrekt noodig zich van *Hollowaijs* vermaarde *Pillen* te voorzien. Het is boven allen twijfel verheven, dat bij alle gevallen waarin de maag en darmen door verandering van climaat, water of diëet of elke andere oorzaak, in wanorde waren, zij snel en zeker de veerkracht en regelmatige werking er van herstellen.
Reizigers in of bewoners van de alluviale districten van het Zuiden en Westen, vinden er een zeker geneesmiddel in voor galachtige aandoeningen en tusschenpoozende koortsen.
Verkrijgbaar à contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (435)
DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. J. CRAMEER; gemagtigden de Heeren P. KERVEL & Co, (571)

SOERABAYASCHE SCHOUWBURG.

Aan Heeren Liefhebbers en Voorstanders van het Soerabayasche Schouwtooneel.

Het voornemen hebbende om, *voor niet langer dan twee maanden*, te dezer stede tooneelvoorstellingen te geven met de medewerking van het **Bataviasche Fransche tooneelgezelschap**, neem ik de vrijheid UE. bekend te maken met het Repertoire en de voorwaarden van het abonnement.

REPERTOIRE

der stukken, die gedurende het abonnement ten tooneele zullen worden gevoerd:

Lucie de Lammermoor, groote opéra in vier bedrijven.
La Favorite, ... „ „ „ „ „
Norma, ... „ „ „ „ „
Linda de Chamouny, „ „ „ drie „
Don Pasquale, . . opéra-bouffe „ „ „
La Dame blanche, opéra comique „ „ „
Les mousquetaires de la reine, „ „ „ „
La part du diable, . . . „ „ „ „
Les diamants de la couronne, „ „ „ „
Le Domino noir, ... „ „ „ „
Le Postillon de Lonjumeau, „ „ „ „
Gille Ravisseur, . . opéra bouffe in één bedrijf.
Les noces de Jeannette, opéra comique in „ „
La comtesse du tonneau, vaudeville in twee bedrijven.
Le gamin de Paris, . . „ „ „ „

VOORWAARDEN VAN HET ABONNEMENT.

Het abonnement is persoonlijk en wordt aangegaan voor twee maanden, gedurende welke twaalf voorstellingen zullen worden gegeven.

De prijs is:

Voor een' Heer. . . . . *f* 18 per maand.
Voor eene Dame. . . . . „ 18 „ „
H. H. officieren tot en met den rang van kapitein. . . . „ 10 „ „

PRIJZEN DER PLAATSEN BUITEN ABONNEMENT.

Een Heer. . . . . *f* 4.
Eene Dame. . . . . „ 4.
H. H. officieren tot en met den rang van kapitein. . . . . „ 3.
Kinderen. . . . . „ 3.
Voor het bespreken van iedere plaats. . „ —60.

Men kan zich dagelijks abonneren bij de Heeren A. J. ANEMAET, Jonkhr. V. M. DE BRAUW en R. VAN NOORD BORSKI, alsmede K. VAN COEVORDEN en bij de boekhandelaars E. FUHRI & Co.

De debuut-voorstelling zal bestaan uit:

LA FILLE DU RÉGIMENT.

Opéra comique in twee bedrijven, muziek van Donizetti.

EN

MADAME BERTRAND ET MADEMOISELLE RATON.

Vaudeville in één bedrijf.

De voorstellingen zullen ten zeven en een half ure aanvangen.

Le Directeur,
VAN KINSBERGEN.

PERSONEEL VAN HET GEZELSCHAP.

De Heer VAN KINSBERGEN. Directeur.
„ „ NANTEUIL. . . . Regisseur.
„ „ SOUWEINE. . . . Eerste orchest-directeur.
„ „ GUILLE. . . . . Tweede do.
„ „ BONNET. . . . 1ste Ténor.
„ „ CATELIN. . . . 2de do.
„ „ SOULIÉ. . . . . 2de do.
„ „ BOUCHET. . . . 1ste basse.
„ „ FERAUD. . . . . 2de basse en baryton.
„ „ PASCAL. . . . . 2de do. en choriste.
„ „ NANTEUIL. . . . 1ste comique.
„ „ LECOTEY. . . . Comique grime.

Mevrouw BERTON. . . . . 1ste chanteuse.
„ GUÉRAUD. . . . Forte chanteuse.
„ NANTEUIL. . . . 1ste dugazon.
„ BOURGEOIS. . . 2de chanteuse, soubrette.
„ GUILLE. . . . . Duègne.
„ SOUWEINE. . . . 2de en 3de chanteuse.
„ CLARA DE BLOIS. . 2de dugazon.
„ LECOTEY. . . . Accessoires.

Vier choristen.

(560)

JAVA.

BUITENZORG. Op het landgoed Bolang, bij de kampong Parakan Tiga, aan de Tjisela, toebehoorende aan den heer F. H. C. van Motman, is eene kool-laag ontdekt, bestaande uit 2 voet zuivere, bruikbare kool en 1 voet kool- en klei laagjes.

Een dwarsgang, dien men begonnen is in de laag te drijven, zal kunnen leeren, of dieper in de laag de 1 voet kool- en kleilaagjes eveneens in zuivere kool overgaat, in welk geval de ontginning dier kolen allezins mogelijk zal zijn, namelijk indien het transport geene te groote bezwaren oplevert. De analyse dezer kolen heeft aangegeven, dat, hoewel hare harsachtige geaardheid en daaruit volgende stinkende rook bij verbranding, benevens de groote hoeveelheid asch, welke zij achterlaten, geene gunstige eigenschappen zijn, zij toch tot vele doeleinden kunnen gebruikt worden, haar warmte gevend vermogen vrij hoog is en zij o. a. voor het stoken van gas in aanmerking zouden kunnen komen.

CELEBES.

Volgens berigten van Makassar, loopende tot 21 April jl, waren de troepen, uitmakende de expeditie tegen Boni, uit de golf van Boni vertrokken, met achterlating der bezetting van het fort te Badjoa.

Deze bezetting is getrokken uit het 14de bataillon infanterie, van hetwelk nog twee kompagnien te Boelecomba achterblijven, om elken mogelijken aanval van Boni uit te kunnen wederstaan, terwijl het overige gedeelte van hetzelve naar Makassar is vertrokken om ook van die zijde de garnizoenen te versterken.

Het 10de bataillon is in de afgeloopen week te Batavia teruggekeerd.

Het 3de bataillon met de 8 pd. batterij der expeditie en het detachement kavallerie van Batavia is te Makassar gebleven, om, wanneer de zieken hersteld zullen zijn, den oorlog tegen Boni voort te zetten.

Intusschen blijven de Bonische kusten geblokkeerd.

Van toenadering van de zijde van Boni is nog niets vernomen, doch een der hoofden van de Noorder-districten heeft verzekerd, dat Soping en Wadjo wilden beproeven de koningin van Boni te onttroonen, daar de ondervinding heeft geleerd, dat Boni, door eene vrouw geregeerd wordende, steeds in oorlog gewikkeld en in het ongeluk gestort is geweest.

Java Court.

SUMATRA.

Van Padang schrijft men ons, dd. 2 dezer:

De Luitenant ter zee Utenhoven, bezig zijnde, nabij de Roggi-eilanden, waarnemingen te doen, is aldaar door de inlanders met vergiftigde pijlen vermoord geworden. Z. M. stoomschip *Montrado* is hierop, met 50 man troepen, naar die eilanden vertrokken.

Deze expeditie moet zich zeer dapper gedragen en alles verbrand hebben; zij bekwam vijf gewonden.

Ook meldt men ons, dat een tuinman op Wellekom, het buitenverblijf van den Gouverneur van Sumatra 's Westkust, met zijne vrouw en twee kinderen, door een inlander is vermoord geworden. De dader is in hechtenis genomen, maar de reden van deze misdaad nog onbekend.

(*Java Bode.*)

BRITSCH INDIE.

De *Government Gazette* deelt de navolgende opgave mede aangaande de sterfte op het eiland Bombay. Daaruit blijkt, dat het geheele aantal overledenen van den 31 December 1857 tot den 29 December 1858, 14118 of omstreeks 39 per dag bedroeg. De meeste gevallen van overlijden werden veroorzaakt door de koorts, namelijk 7,384 of bijna 52 pCt. van het geheele getal: aan de kinderpokken stierven er in dien tijd 1,712, zijnde meer dan 12 pCt. Gedurende het laatste jaar stierven er maar weinig aan de cholera en de mazelen, namelijk 115 aan de eerstgenoemde epidemie en 6 aan de laatste. Door ongelukken of geweld verloren 161 menschen het leven, zijnde meer dan 1 pCt. Ten gevolge van andere oorzaken stierven er 4,735 personen. Behalve deze sterfgevallen werden er in den loop van het jaar 262 levenloos geboren kinderen aangegeven. De grootste sterfte heerschte van medio Februarij tot medio Mei; in de week, waarin de meeste sterfgevallen voorvielen, namelijk 460, was die, welke den 10 Maart eindigde. Van het midden van October tot het midden van November was de sterfte het geringste; in de week, die den 20 October eindigde, stierven er slechts 157. Van het bovengemelde totaal van 14,118 dooden waren 9.178 of meer dan 65 pCt. Hindoes. Daarop volgen de Muselmannen; van deze stierven er 3,220 of meer dan 22 pCt. De Parsee-bevolking leed een verlies van 725 personen, zijnde meer dan 5 pCt. of gemiddeld bijna 2 per dag. De Joden, wier aantal op het eiland slecht zeer gering is, verloren slechts 35 personen. 497 inlandsche Christenen, of meer dan 3 pCt., stierven in dit jaar. Onder de Indo Europeanen hadden 49 sterfgevallen plaats, en onder de Europeanen 253 of meer dan 1¾ pCt. van het geheele aantal. Daarbij gingen nog 156 Afrikaansche negers den weg van alle vleesch.

— Alle ambtenaren van het Engelsche gouvernement in Indie zijn uitgenoodigd hunne denkwijze te kennen te geven aangaande de volgende vragen betreffende den eed of de verklaringen in regtszaken; en ten einde een meer volledige uitdrukking van de publieke opinie over dit gewigtig onderwerp uit te lokken, zijn deze vragen thans publiek gemaakt, en heeft men daarbij gevoegd, dat het den Luitenant Gouverneur aangenaam zal zijn daaromtrent ook de opmerkingen of bedenkingen te ontvangen van die Europeanen of inlanders, die niet in gouvernements dienst zijn.

1° Is het wenschelijk, dat er veranderingen gemaakt worden in de tegenwoordige wet betreffende de eeden en verklaringen, voornamelijk met het doel om een grooter waarde te kunnen hechten aan het voor de regtbanken afgelegde getuigenis?

2° Is het wenschelijk, dat Act V van 1840, waarbij bepaald wordt, dat Hindoes of Mohammedanen een plegtige verklaring zullen afleggen, in plaats van gedwongen te worden, bij het water van den Ganges, of bij den Koran te zweren, herroepen worde, en dat alle personen voortaan behooren te zweren op de wijze, die voor hun geweten als het meest verbindend kan beschouwd worden?

3° Is het wenschelijk, dat in plaats van elken vorm van eed en van de plegtige verklaring, die nu door de wet wordt veroorloofd of gevorderd, een eenvoudige verklaring, zonder eenige godsdienstige bekrachtiging, gevorderd worde van alle personen zonder onderscheid van godsdienstige overtuiging?

4°. Is het wenschelijk, dat de getuigen verhoord worden zonder eed of verklaring, of eenige waarschuwing vóór dat zij hun getuigenis afleggen, of met een eenvoudige waarschuwing?

CAYENNE.

Uit Cayenne wordt het volgende aan de *Courier du Havre* medegedeeld omtrent honderd veertig daar aangebragte negers:

„Ten hoogste vijftig zullen bij de mijnen kunnen worden gebruikt, en nog wel niet binnen een jaar, nadat zij geschikt zullen zijn gemaakt voor den arbeid. Zij zijn zóó zwak, verwijfd en lui, dat men van hen niet meer werk kan verkrijgen, dan een zesde van de gewone taak. Zij behooren allen tot den stam der Kangoes, maar de Kroomen zijn veel verkieslijker. Niets is verzuimd om hun alle mogelijke welzijn te verschaffen: gezond en overvloedig voedsel, ruime woningen, hangmatten, wollen dekens, linnengoed, geneeskundige behandeling, niets heeft hun ontbroken. Desniettegenstaande verbergen zich velen liever in de bosschen en leven daar van wortels en ongedierte, dan te werken. Hun onbezorgdheid gaat zóó ver, dat zij de hangmatten, dekens en zelfs kleeren, hun door de Compagnie gegeven, wegwerpen. Er zal veel tijd noodig zijn, om hen tot eenige beschaving te brengen.

Bladvulling.

Eene gelofte te verbreken is eene groote fout maar nog veel grooter fout is het eene gelofte te doen.

LICHTENBERG.

De schatten der aarde zijn wonderlijk verdeeld: de arme heeft weinig, de bedelaar niets, de rijke heeft te veel en niemand heeft genoeg.

KAGNER.

De portretten der heiligen hebben meer invloed uitgeoefend dan de heiligen zelf.

LICHTENBERG.

De nooddruftige leert te lijden en te bidden, maar de nijvere leert hoe te voorkomen dat hij ooit nooddruftig worde.

GLEIM.

Neem bescheidelijk uwe plaats aan 's levens tafel in en vraag niet om hetgeen niet op de spijskaart wordt gevonden.

KNEBEL.

Hij is zedig en bescheiden die teregtwijzing zoowel als lof aanneemt.

JEAN PAUL RICHTER.

De ouderdom is ernstiger gestemd, minder wegens het gebrek aan genot als wel omdat er geen hoop meer is.

JEAN PAUL RICHTER.

Praatzieke oude vrijers zijn als de herfstboomen welker droog gebladerte te meer ruischt naarmate zij minder vrucht geven.

J. P. RICHTER.

Als gij denkt, denkt dan breed en onbevreesd; angstvallig nadenken is erger dan niet te denken.

LICHTENBERG.

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van Donderdag den 12den Mei* 1859, n°. 38.

AANKOMST VAN DE LANDMAIL.

Gisteren avond werden alhier per Extra post aangebragt de per Landmail uit Europa verzondene brieven en nieuwsbladen, loopende tot den 25sten Maart ll.

Wij deelen daaruit voorloopig het volgende mede:

STAATKUNDIG OVERZIGT.

van

NEDERLAND.

Het tarief is na langdurige discussie met verschillende liberale amendementen verbeterd, aangenomen.

De minister van kolonien heeft de stukken betreffende de openstelling der havens aan de kamer overgelegd. Veel nieuws bevatten zij niet.

Men weet dat dr. W. Bosch, gepensioneerd chef van de geneeskundige dienst in Nederlandsche Indie, zich in der tijd tot de regering heeft gewend, om verschillende statistieke en andere stukken gedurende zijne dienst door hem zamengesteld, ten einde die te bezigen tot wetenschappelijke doeleinden, namelijk tot de bewerking eener geschiedenis der epidemie onder de Javanen van 1846 tot 1849. De regering heeft die geweigerd op grond van het besluit van 13 Januarij 1854. Daarover beklag door dr. W. Bosch aan de kamer. Het adres werd in handen van de commissie voor de verzoekschriften gesteld, die, nadat door den vorigen minister inlichtingen over de zaak waren verstrekt, rapport uitbragt, waarvan de conclusie luidde: Om het verslag te doen drukken en ronddeelen, alsmede een afschrift daarvan te verzenden aan den minister van kolonien, met uitnoodiging, om: 1o. alsnog, voor zooveel geene redenen van algemeen belang zich daartegen verzetten, aan het verzoek in het adres van den heer Bosch vervat, te voldoen, en 2o. aan de tweede kamer der staten-generaal het gevoelen der regering te willen kenbaar maken omtrent de wenschelijkheid eener herziening van het koninklijk besluit van den 13den Januarij 1854. De beraadslagingen over deze conclusie werd den 17den Januarij gehouden, nadat de commissie had verklaard, dat zij het tweede gedeelte harer conclusie introk, omdat de minister reeds bij de deliberatien over het batig slot van 1856 had verklaard, het besluit van 1854 aan eene herziening te zullen onderwerpen.

De beraadslagingen over het eerste deel waren tamelijk langdurig. Het gold voornamelijk de vraag, of de kamer door de uitnoodiging, die daarin was vervat, niet hare bevoegdheid te buiten ging.

De heer Godefroi had een amendement op de conclusie voorgesteld, luidende: „De kamer vertrouwende op de „toezegging van den minister van kolonien, dat het koninklijk „besluit van den 13den Januarij 1854 aan eene herziening „zal worden onderworpen, besluit de inlichtingen aan de „kamer medegedeeld, bij schrijven van den vorigen minister „van kolonien van den 9den Julij 1857, voor kennisgeving „aan te nemen."

De conclusie en het amendement werden beiden verworpen, de eene met 41 tegen 21, het andere met 35 tegen 27 stemmen.

Op voorstel van den heer Thorbecke heeft de kamer eene nieuwe commissie benoemd, die nader rapport zal uitbrengen.

De minister van finantien heeft kennis gegeven, dat hij de behandeling zijner voorstellen, betreffende het belastingstelsel, met het oog op de politieke omstandigheden, vooreerst wenscht buiten behandeling te houden.

Over het ontwerp, betreffende de wijziging van sommige accijnsen, waarvan het doel is, om de opcenten met de hoofdsom te vereenigen, hebben de stemmen gestaakt, zoodat daarover later zal worden overgestemd.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De loop dien de zaken sedert ons vorig berigt genomen hebben, heeft verschillende phasen ondergaan en heeft nu in de laatste dagen een meer vredelievend aanzien gekregen. Hoewel lord Cowley nu uit Weenen is terug gekomen, zonder dat men eigenlijk nog iets zekers van den uitslag zijner zending weet, is de opinie te Parijs en te Londen toch, dat de weg tot eene schikkking aanvankelijk altans gebaand is. Ook wint het gevoelen veld, dat de zaak op een Europeesch congres afgedaan zal worden, waartoe het denkbeeld van Rusland moet zijn uitgegaan. De Londensche *Spectator*, die het eerst deze bijzonderheid wereldkundig heeft gemaakt, voegde er bij, dat men nog maar alleen wacht op Oostenrijks toetreding, omdat Frankrijk daartoe reeds zijne *adhaesie* geschonken heeft. Reeds worden verschillende steden als de vermoedelijke zetels van dit congres genoemd, o. a. 's Gravenhage. Men zou op dat congres, zoo wordt al verder gezegd, van het denkbeeld eener contrôle der afzonderlijke verdragen van Oostenrijk met de Italiaansche staten uitgaan, welke contrôle door de groote mogendheden gezamenlijk zou worden uitgeoefend. Indie het bevestigd wordt, dat Frankrijk het voorstel tot zulk een congres heeft aangenomen, dan was daardoor onbegrijpelijk veel gewonnen, omdat Oostenrijk door eene weigering zich alleen tegenover geheel Europa plaatsen en bewijzen zou, dat het den oorlog zoekt. Intusschen blijft altijd nog het gevaar bestaan, dat er plotseling in Italie iets kan gebeuren, waardoor aan alle bemoeijingen der diplomatie op eens de bodem zou kunnen worden ingeslagen. Want de krijgstoerustingen duren voort, zoowel van den kant van Frankrijk, als van dien van Oostenrijk; vooral echter door laatstgenoemde mogendheid.

Men weet, dat de verordening op de Donau-scheepvaart, welke ten vorigen jare door Oostenrijk en de andere oeverstaten is vastgesteld, als niet beantwoordende aan de bedoelingen van het Parijsche congres, dat de vaart op die rivier heeft vrijgesteld, werd beschouwd. Dit geschilpunt is nu vereffend. De Donau scheepvaart acte is zóó gewijzigd, dat zij waarschijnlijk geene verdere moeite aan de diplomatie berokkenen zal. Oostenrijk, Beijeren en Wurtemberg hebben aan de andere landen het regt toegekend op wat onder de lieden van het vak de toevallige oevervaart genoemd wordt. Een uit zee komend schip zal in iedere haven, gelegen tusschen de zee en zijne eindbestemming, goederen en passagiers kunnen innemen en aan land zetten, en het zal op de terugreis hetzelfde regt genieten. Op den Beneden-Donau zullen alle landen het regt van oevervaart, in den meest uitgestrekten zin des woords, hebben. De bepalingen betrekkelijk de quarantaine zijn thans zoo vrijgevig als men maar kan wenschen.

In Engeland is de aandacht voor wat de binnenlandsche aangelegenheden betreft, hoofdzakelijk op de kwestie der parlementshervorming gevestigd. Aan meetings tegen de door het ministerie ingediende bill, is geen gebrek en algemeen is men van gevoelen, dat de regering in deze kwestie tegenover de resolutien van lord John Russell het onderspit zal delven. Wat zij alsdan zal besluiten ligt nog in het onzekere. *Zal* zij aftreden of tot eene parlements-ontbinding overgaan? De tijd zal het moeten leeren.

De Holsteinsche Stenden zijn uiteengegaan, hoewel er een uitnoodiging aan de regering was gerigt, om hunne vergaderingen nog voor eenigen tijd te verlengen en ofschoon hunne werkzaamheden niet waren afgeloopen. Over de hoofdzaak is echter door de Stenden een besluit genomen, en zij hebben zich vereenigd met het zeer uitvoerige rapport hunner commissie betrekkelijk de voorstellen der regering rakende de constitutie. De discussie, die aan die aanneming voorafging, deed ten duidelijkste zien, hoezeer ten deze de denkbeelden der regering en der Stenden ook thans nog uiteenloopen; immers, bij den aanvang der discussie verklaarde de koninklijke commissaries, dat de Stenden ten dezen geen andere bevoegdheid hadden dan tot het doen kennen van wenschen en voorstellen, doch geenszins tot het nemen van besluiten gelijk het door de commissie voorgestelde, waarop de voorzitter der Stenden in eene uitvoerige rede zocht te betoogen, dat de regering ten dezen ongelijk had, terwijl hij er o. a. bijvoegde, dat de meeste moeijelijkheden voortkwamen uit de omstandigheid, dat men te Kopenhagen Denemarken beschouwde als één land, en Holstein als een deel van dat land, terwijl de waarheid was, dat Denemarken eene uit verschillende landen zamengestelde monarchie was, waarvan Holstein een deel uitmaakte, dat echter te gelijkertijd een zelfstandig deel uitmaakte van den Duitschen Bond. Zou echter Holstein een afzonderlijk geheel worden, en een eigen wetgeving hebben, dan moest dat geheel Sleeswijk Holstein heeten. Vandaar dat men thans ééne gezamenlijke grondwet voor al de deelen der monarchie, en onder gelijke medewerking van die deelen tot stand gebragt, verlangde. In het vervolg zijner rede werd de handelwijze der regering door den voorzitter zoo scherp berispt, dat de koninklijke commissaris in de rede viel, en zeide, dat dergelijke uitdrukkingen over de regering niet geoorloofd waren, waarop de voorzitter antwoordde, dat het hem leed deed, dat de commissaris zich geraakt gevoelde, doch dat hij, spreker, niets anders had gedaan dan de zaak in het ware licht te stellen, terwijl hij besloot met nogmaals te verklaren, dat van de zijde der Stenden alles, van de andere zijde niets was gedaan. Al de volgende sprekers spraken in gelijken geest, en wezen o. a. op het regt, dat Sleeswijk en Holstein sedert 400 jaren hadden om vereenigd te zijn, terwijl o. a. de heer Lehman verklaarde, dat men, als het geen vrede zou zijn, zou weten te strijden voor dat, wat het dierbaarste was voor den mensch. Nog was het echter voor de regering tijd om toe te geven. De koninklijke commissaris bewaarde verder bij dat alles een diep stilzwijgen, en ten slotte werd het voorstel der commissie goedgekeurd.

Volgens berigten uit Madrid heeft het kabinet thans weer sterk te kampen tegen de hof intrigues, welke eigenlijk nimmer opgehouden hebben aldaar werkzaam te zijn in het belang der reactionnaire partij. Zoo verneemt men dat de koningin, tengevolge daarvan geweigerd heeft een door den minister-president voorgedragen persoon tot intendant der civile lijst te benoemen. Ook heeft zij verklaard den generaal Ros de Olano, die door den ministerraad was aangewezen om den generaal Concha te vervangen als kapitein-generaal van Cuba, als zoodanig niet te willen. Men zou aan dit verzet minder gewigt hechten, indien men niet bij ondervinding wist dat dergelijke voorvallen dikwijls aanleiding hebben gegeven tot de aftreding van het kabinet. Sommigen willen hierin dan ook reeds op nieuw eene voorbode van eene ministerieele verandering zien, welke thans te betreurenswaardiger zou zijn, omdat het kabinet de groote meerderheid in de Cortes heeft en meer dan de voorafgaande ministerien den constitutionnelen weg schijnt te willen volgen.

De dagbladen van den 9den Maart behelzen geen nieuws van bijzonder belang; maar particuliere berigten van die dagteekening, over Frankrijk ontvangen, luiden zeer ongunstig voor het Turksche rijk. De toestand des rijds is zoowel in het stoffelijke zoo treurig als die ooit geweest is. In de Donau-Vorstendommen worden overal toerustingen tot gewapend verzet gemaakt voor het geval, dat de dubbele verkiezing van den heer Couza door de Porte voor ongeldig mogt worden verklaard, hetgeen echter onwaarschijnlijk is; want hoewel men daaromtrent geenerlei zekerheid heeft, is het echter waarschijnlijk, dat men die verkiezing als een *fait accompli* zal beschouwen.

De gouverneur van Bosnie heeft naar Konstantinopel geschreven, dat hij eene uitgebreide zamenzwering had ontdekt, en dat er eene nieuwe opstand, in verband staande met plannen van de Montenegrijnen, op handen was.

LAATSTE BERIGTEN.

Men schrijft uit 's Gravenhage dat de heer Pels Rijken laatstelijk ambtenaar in West Indië in een aanzienlijke betrekking naar Oost-Indië zal gaan.

— Het is nu uitgemaakt, dat het voorstel van Rusland tot het houden van een Europeesch congres over de Italiaansche aangelegenheid, door Frankrijk, Engeland en Pruissen is aangenomen, door Oostenrijk echter nog niet. Eene dépêche uit Weenen van 28 Maart houdt zelfs in, dat men daar aan het toetreden dier mogendheid twijfelde.

Het gerucht, als zou het congres te 's Hage gehouden worden, houdt stand. Men zegt zelfs, dat een kamerheer des konings der Nederlanden naar Parijs ontboden is, om over die aangelegenheid te onderhandelen.

— Den 20 sten heeft keizer Napoleon een revue over de keizerlijke garde gehouden. De houding der troepen was voortreffelijk. Bij het defileren lieten de troepen den kreet van Leve de Keizer! hooren.

Te midden der betuigingen van sympathie, hoorde men ook de kreten Leve Italie!

De *Pays* begroot het aantal der opgekomen nieuwsgierigen op 400,000.

— Uit Turin wordt berigt dat op den 23sten Maart in het gansche koningrijk illuminatien zouden plaats hebben ter gelegenheid van het verstrijken van het voor 10 jaren te Novara gesloten verdrag met Oostenrijk.

— Brieven met de laatste mail van de Westkust van Afrika ontvangen, melden het overlijden van Gezo, koning van Dahomij.

FRANKRIJK.

Men verhaalt een bon mot van prinses Clotilde; toen zij aan boord ging van de *Reine Hortense*, sprak de schout bij nacht Jurien de Legravière over de onaangename gewaarwording, die zij moest ondervinden van het gedonder van de salvo's, die te harer eere werden gedaan. Zij antwoordde daarop; "Wees gerust mijnheer, als Piëmontesche, kan ik het vuur niet vreezen, en als Fransche, moet ik er van houden. „

Een Zwitsersch dagblad bevat een ander *bon mot* op de Fransche troonrede: "Te Bordeaux zeide de Keizer: *L'empire c' est la paix*; de hoofdinhoud der jongste troonrede is: *la paix s'empire.* „

DUITSCHLAND.

De directeur van het statistieke bureau te Berlijn heeft het volgende belangrijk verslag uitgegeven: „De bevolking van de geheele wereld wordt geschat op 1,288.000,000 daarvan komen Europa 272,000,000, op Azie 755,000,000, op Afrika 200,000,000 op Amerika 59,000.000 en op Australie 2,000,000, De bevolking van Europa is nagenoeg aldus verdeeld: Rusland 62, Oostenrijk 36, Frankrijk 36, Groot Brittanje 28, Pruissen 17, Turkije 18, Spanje 15, Napels en Sicilie 8. Zweden en Noorwegen 5, Sardinie 5, Belgie 4½, Beijeren 4½, de Nederlanden 3½, Portugal 3½, Kerkelijke Staat 3, Zwitserland 2½ en Denemarken 2½ millioenen. In Azie telt het hemelsche rijk 400,000,000, Indie 171,000,000, de Indische Archipel 80,000,000, Japan 35,000,000 inwoners. In Amerika tellen de Vereenigde Staten 23, Brazilie circa 8 en Mexico 7½ millioenen bewoners.

Onder de verschillende natien bevinden zich 335,000,000 Christenen, waarvan 170 millioenen roomsch katholijken, 89 millioenen protestanten en 76 millioenen belijders van de Grieksche katholijke godsdienst. Het getal Joden bedraagt 5,000,000 waarvan circa drie millioen in Europa, en over de verschillende rijken van dat werelddeel, verspreid als volgt: in Rusland 1,250,000, in Oostenrijk 853,000, in Pruissen 234 000, in de overige gedeelten van Duitschland 192,000, in de Nederlanden 62,000, in Italie 34,000. in Frankrijk 74.000, in Groot Brittannie 36,000 en in Turkije 70,000; de Mahomedanen worden gerekend op 160,000,000, de aanhangers en volgelingen der verschillende Aziatische godsdiensten op 600,000,000 en de eigenlijke heidenen op 200,000,000.

— Ingevolge eene vergunning van den prins-regent van Pruissen werd de concertzaal van den koninklijken schouwburg, op den 11den Februarij jl, aan professor Gepper afgestaan, tot eene, in onze dagen, gewis zeldzame tooneelvoorstelling. Het was eene *soirée antique-Romaine*; de representatie toch bestond in het ten tooneele voeren van eene van Plautus comediën, *Trinumus* genaamd, welke aldaar, onder de leiding van den voormelden hoogleeraar, en wel met inachtneming van alle gebruiken der oude Romeinen, door de studenten, in de Latijnsche taal, werd ten uitvoer gebragt.

Er is niets verzuimd, wat het auditorium, naar de gestrengste eischen der wetenschap, in de oudheid kon terugplaatsen. Staande de diludiën — entre-acten — werden er door de akademische liedertafel oden gezongen, welke de kapelmeester Faubert op muziek had gebragt.

DE BOEKHANDEL IN AMERIKA.

Het laatste deel van de *Nouvelle Encyclopédie Américaine* behelst de volgende bijzonderheden nopens den boekhandel in de Vereenigde Staten: De verkoop van boeken in Amerika is in twee verschillende klassen verdeeld: de boeken, die door bemiddeling van kleinhandelaars, geplaatst worden, en welke personen tot den eigenlijken boekhandel behooren, en de boeken, die door de uitgevers onmiddelijk bij inteekening worden geplaatst; kortom, de boeken, die een kooper afwachten, en zij, die hen opzoeken. De geregelde handel geschiedt door middel van uitgevers, commissionairs en kleinhandelaars. De commissionairs koopen de boeken van de uitgevers bij groote hoeveelheden, en handelen zoo doende tegen vrij voordeelige voorwaarden, om de boeken aan de klein-handelaars tegen den uitgeversprijs te kunnen leveren.

De klein-handelaars verspreiden zich over het geheele land, in de steden. in de dorpen; in laatstgenoemde plaatsen vindt men zij dikwijls bij hunnen letterkundigen schat, eene verzameling van koopwaren, die op het platte land noodig zijn. Onder de uitgaven, waarmede de boekhandel in de laatste jaren het meeste voordeel heeft behaald, kan men noemen: *Uncle Tom's cabin* (De negerhut), waarvan 310,000 exemplaren werden verkocht; *The lamplighter* (De

lantaarnopsteker) 90,000 exempl.; *Shady Side* (De schaduw zijde) 42,000 exempl.; *Fern leaves* (Bladen van Fern) 70,000; *Ruth-Hall* 55,000; *Alone* (Alleen); *The hidden path* (De verborgen plek); *Mos side* (De zijde der mos) van ieder van welke 25,000 exempl. zijn verkocht; *Hiawata*, een gedicht van Longfellow, 43.000 exempl; *Life of Barnum* (Leven van Barnum) 45.000 exempl.; *Hugh Miller's works* (De werken van Hugh Miller) 50,000: *Wonders of the world*, (De wonderen der wereld) 100,000 exempl. Wij zullen nog eenige meer uitgebreide werken dan deze aanhalen, zoo als *Benton's thirty years view* (Herinneringen van dertig jaren van Benton) 2 deelen in octavo, waarvan 55,000 exempl. zijn verkocht, *Kanes arctic explorations* (Reizen in de poolstreken van Dr. Kane) 2 deelen, 65,000 exempl.; het handschrift werd met 65.000 dollars (ƒ 162,500) betaald; *Harper's pictorial Bible* (Prentbijbel van Harpen), dat 20 dollars (ƒ 50) per exemplaar kostte, 25,000 exempl., en eindelijk *Goodrich's History of all nations* (Geschiedenis van alle volken van Goodrich, 2 deelen, die 7 dollars (ƒ 17.50) kostten, 30,000 exempl. De schoolboeken stijgen gewoonlijk tot een aanzienlijken en doorloopenden verkoop, en hunne uitgevers worstelen daartoe met alle magt op de markt. De beginselen der aardrijkskunde van Mitchel verkregen een debiet van plus minus 1000 exempl. per dag, en van de Meetkunstige lessen van Davies werden in den loop van 1857 niet minder dan 300,000 exempl. geplaatst. Zonder tegenspraak werd echter het hoogste cijfer door de werken van Naag Webster bereikt. Men verkocht 35,000,000 exempl. van zijn spelboek (*Elementary spellingboek*) en nog worden er 1.000.000 exempl. jaarlijks van geplaatst. Van de woorden-boeken van Webster, waarvan acht verschillende verkorte nitgaven hebben plaats gehad, werden 2.000,000 exempl. verkocht, terwijl men jaarlijks nog 100,000 exempl. van zijn Elementair Woordenboek debiteert. De uitgave van muziekwerken slaagt over het algemeen zeer goed, vooral die van Haendel en Haydn, die, bijna dertig jaren geleden, door Dr. Lowel Mason werden uitgegeven, beleefden veertig drukken, en van de gewijde gezangen, uitgegeven door denzelfden, werden 500,000 exempl. verkocht, die den heer Mason 50,000 dollars (ƒ 125,000) opbragten. Vooral is in den laatsten tijd de verkoop van werken over toonkunst, contrapunt en harmonie zeer toegenomen.

Dit schijnt echter met de werken, die men onder de zuivere muziekale letterkunde rangschikken kan, niet het geval te zijn geweest. Het debiet van geneeskundige en regtskundige werken neemt eveneens eene belangrijke plaats in den boekhandel der Vereenigde Staten in, zelfs in vergelijking met de andere landen, en de verkoop dezer speciale werken is aanzienlijk. De belangstelling door de teelt van het nieuwe suikerriet, de Sorgho, uitgelokt, heeft veroorzaakt, dat van het werk *The Sorgho* van Olcotta 4000 exemplaren werden verkocht, behalve 8000 exemplaren van twee brochures over hetzelfde onderwerp.

Een tak van den boekhandel, die door zijnen prijs aan deze grenst, wij bedoelen de goedkoope uitgaven, geniet eveneens een aanzienlijk debiet, dat dikwijls tot 200,000 ex klom. *The Danking Feather*, van J. H. Ingraham, overtrof zelfs, even als sommige vertaalde romans van Eugène Sue, dit cijfer. Hoewel deze werken slechts 5 cents ($12^{1}/_{2}$ cents) per exemplaar kosten, levert zulk eene uitgave dikwijls 50.000 dollars (ƒ 125.000) op. Ten slotte vermelden wij nog de uitgaven der godsdienstige vereenigingen, en, om slechts ééne aan te halen, delen wij mede, dat het Amerkaansche bijbelgenootschap in den loop van een enkel jaar tot 711,114 exempl. van den Bijbel verkocht.

INGEZONDEN STUKKEN.

HET WIDOERIE KATOEN.

In den *Oostpost* van den 21sten Maart, j. l. heb ik iets over het widoerie-katoen gelezen, hetwelk in Amerika zeer gezocht is. Ik deel hier mede, wat mij daarvan bekend is, opdat daarvan, des noodig, in dat weekblad melding zoude worden gemaakt.

Het widoeri-katoen is in alle wildernissen van Java te vinden, en groeit zoowel op zandachtigen als op steenachtigen grond. Voor den aanplant van hetzelve behoeft men geen goeden grond te kiezen; want de pitten, eens uitgestrooid zijnde, schieten weldra op, worden aldus jaren lang gelaten, en vereischen niet veel zorg.

In de maand Julij of Augustus worden de vruchten, die het katoen bevatten, rijp, hetgeen blijkbaar is aan de geelachtige kleur en eenige scheuringen, die zich daaraan vertoonen; als wanneer zij dienen geplukt te worden. Het daaruit verkregen katoen is wit en fraai, even als witte zijde; maar worden zij onrijp geplukt, dan ziet het katoen er geelachtig en smerig uit, doordien het aan de schel en de pit kleeft.

De draden van deze katoensoort zijn kort, en moeijelijk tot garen te twijnen; maar wordt zij daartoe met gewoon katoen gemengd, dan verkrijgt men fraaij garen. Ten einde die katoensoort te doen beproeven, heb ik, in 1845, twee balen daarvan naar Engeland aan den heer A. Fraser, en ook een weinig naar Venetië verzonden, waarop men mij van daar schreef, dat zij zeer voldeed, en dat er daarvan, behalve linnen, papier, dekens enz. kon worden gemaakt, zijnde zij warmer dan gewoon katoen.

Ten geleide dezes zend ik tot monster er twee soorten van, zijnde de eene wit en fraai, verkregen uit rijpe, en de andere geel, uit onrijpe vruchten.

SOERABAYA, 6 *Mei* 1859. L. JOHAN.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. E. Jansz, geb Louis, Z Batavia 28 April. — A. C. Olijve Loubriat, geb. de Groot, D. Tjilatjap 23 Maart. — L. A. J. Scheltens, geb Boulet, Z. Batavia 28 April. — Mevr. M. S. Taylor, D. Batavia 28 April. — A. C. J. Hanibals geb. Cantz, Z. Batavia 28 April. — S. C. van Eersel, geb. Hasse, D. Willem I 29 April. — M. Kocken, geb Berensteijn, Z. Djocjacarta 26 April. — Mevr. W. H. Nash, D. Soerabaya 6 Mei.

Getrouwd:

W. M. Haaxman met E. W. Bruining, Batavia 28 April.

Overleden:

A. J. Prins 7 j Poerworedjo 20 April. — H. F. van Heumen 1ste luit. inf. Soeracarta 31 Maart. — H. W. N. M. de Graauw 1ste luit. art. op zee 11 April. H. L. Bensbach, Macassar 22 April. — Het dochtertje van E. J. G. Neirinkx, 2 j. Timor Koepang 16 Maart. — J. Riethagen 1ste luit. inf. Segorie 9 April. — Jonkvr. G. P. Strick van Linschoten, Batavia 25 April. — A. P. Rommert geb. Sneiders, Soerabaya 2 Mei. — Het dochtertje van F. Schmid, Soerabaya 6 Mei.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. bark *Cheribon*, 21 inlanders. — Met de Nederl. brik *Reinhardt*, mevrouw Reijnaardt met 2 kinderen. — Met de Nederl. bark *Ferdinandina Emma*, de. Heer Meier en familie, 39 militairen en 23 javanen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Admiraal van Kinsbergen, Etna, Onrust, Celebes en Amsterdam; de schepen Arij Scheffer, Prins van Oranje, Ammana Tulbarie, de Stad Schiedam, Straat Balie. Prins Maurits, Osiris, Tamar, Hollandia en Marion; de stoomschepen Macassar, en Padang; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Salma, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Kim Tianhoat, Zein, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Nawan Eljoesoor, Banka, Marion Macentijre, Zeenimph. Witch, Johannes Hendrikus Ferdinand, Veturia, Rosina, Poulkool Nassar, Skanderia, Samuel Hendrikus, Henrietta Geertruida, Maria Veronica, Eclipse, Hidda Fredrika, Victor, Tagal, Holland, Joedul Barie, de Hoop van Capelle, Landbouw, Willem III, Aegedia en Paulina, Atiatool Barie, Cheribon en Ferdinandina Emma; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Louise Roeloffina, Talsum en Reinhardt; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, L'Union, Coquette, Moostarie, Hing Thaij, Scotch Lassie en Venus; de kotters Tedok en Klara.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

4 Mei. De Nederl. Ind stoomboot *Kraton*, gezagv. H. Coldenhoff, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

7 Mei. Het Ned schip *Maria Elisabeth Margoretha*, gezagv. T. C. Bauditz, van Batavia.

VERTROKKEN.

1 Mei. De Nederl. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. H. Coldenhoff, naar Soerabaya.

3 Mei. Het Nederl. schip *Johanna Maria Christina*, gezagv C. N. Gorter, naar Soerabaya.

4 Mei De Nederl. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. H. Coldenhoff, naar Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Little Tot* gezagv. Katjoong, naar Sumanap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Jacoba Maria Clasina, Stad Gouda en Maria Elisabeth Margaretha; de kotters Carolina, Mad Mira en Krabbe; de schoener Bella.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya, van den 9den tot en met den 11den Mei 1859.

AANVOER.

Van Banjermassing per de Ned Ind. bark *Atiatool Barie*, gez. Sech Djen Djubidie, agent Gezagvoerder.

1300 stuks maloekoematten, 23.360 stuks kadjangmatten, 3553 stuks lanang-planken, $2^{80}/_{100}$ picols witte damar, $6^{36}/_{100}$ picols was en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Samarang per het Ned. schip *Holland*, gezagv. Auffmorth, agenten B. J. van Eck & Co.

26 kisten manufacturen, 8 kisten provisien; 1 kist leder, 315 blokken zink, P. Kervel & Co; 100 kisten vensterglazen, J. F. van Leeuwen & Co; 25 kisten provisien, Ruyl Cramer & Co; 20 baaltjes manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 30 kisten koopmanschappen, Gebr. van Delden; 200 vaatjes boter, Order; 153 kisten manufacturen, N. H. M.; 20 balen koffijzakken, P. Kervel & Co; 2 kisten manufacturen, Adam & Co.

Van Sandelhout per de Ned. Ind. bark *Djoedool Barie*, gezagv. Sech Abdulla bin Mahrie, agent Gezagvoerder.

130 paarden, $2^{1}/_{2}$ picols kopergong, Sech Achmat Sebaia.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Jono, agenten McMillan Marten & Co.

$218^{60}/_{100}$ picols koffij, 6 picols koehuiden, 32 picols klapper-olie, 7 picols koevetsmeer, 39 stuks varkens, McMillan Marten & Co.

UITVOER.

Naar Balie per de Ned. Ind. brik *Risgil Hair*, gezagv. Sech Achmat bin Joesoop Ganam.

29 kisten koopmanschappen, 4 vaatjes kandij suiker, $3^{10}/_{100}$ picols jav. koperwerk, 3 kisten inh. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Passaroean per het Nederl. schip *Zeelandia*, gezagv. W Blaakhert.

350 kisten koperen duiten, N. H. M.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Bil Madjiet*, gezagv. Intjik Alie.

40 stuks ledige olie-tonnen en potten, 600 stuks stroozakken, Gezagvoerder; 3 kisten amfioen, Tan Bindjang

Marktprijzen.

SUIKER nominaal.
KOFFIJ nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang. ƒ 120 à ƒ 130.—
Id. (WITTE) " " ƒ 160 à ƒ 170.—
KOEHUIDEN nominaal.
ARAK per legger ƒ 50.—
OLIE (KLAPPER) ƒ 14.—
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN
ROTTING ƒ 8 à ƒ 11 —
WISSELKOERS op Holland pari, op London ƒ $11^{3}/_{4}$.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 15den Mei 1859
's morgens ten half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 15den Mei 1859.
's morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Mei 7	Nederl. Ind.	Atiatcol Barie.	Sech Djen Djubedie.	Banjarmassing.
" —	Nederlandsche	Zeelandia.	W. Blaakhert.	Batavia.
" —	Hamburgsche	Marion.	J. H Viemann.	Samarang.
" —	Nederlandsche	Cheribon.	W. J. Coers	Bonie
" 8	"	Reinhardt.	J. W. Berkelbach van der Sprenkel.	Ternate.
" 9	Nederl Ind.	Venus.	Djan.	Balie (Badong)
" —	Nederlandsche	Ferdinandina Emma.	R. A. Targe.	Bonie.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Mei 9	Nederl Ind.	Java	J. Worthington.	Batavia via Toeban.
" 10	" "	Banel Gair.	Said Aloei bin Abd. Rachm. Asegaf.	Grissee.
" —	" "	Bil Madjiet.	Intje Alie.	Balie.
" —	" "	Risgil Hair.	Sech Achm. Ganam.	"

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Veturia.	Sloane.	Holland.	" " " "
id.	Tamar.	Ross.	id.	" " " "
Nederlandsche	Johannes Hendrikus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald.	" " " "
Amerikaansche	Witch.	Hultman.	China.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Hedda Frederika.	Larssen.	id.	" " " " "
Hamburgsche	Marion.	Viemann.	id.	" " " " "
Nederlandsche	Osiris.	Kramer.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Louise Roeloffina.	Sijbrandi.	Onbepaald	" " "
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Antink.	Onbepaald.	" " "
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	" " "
id.	Hollandia.	Ruige	id.	" " "
Zweedsche	Eclipse.	Brand.	Nederland.	" " "
Nederlandsche	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Willem III.	van der Burg.	Onbepaald.	" " " " " "
id.	Cheribon.	Koers.	Onbepaald.	" " " " " "
id.	Prins Maurits.	J. J. Bart.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Henriette Geertruida.	F. C. de Boer.	Nederland.	" " " "
id.	Aegidia en Paulina.	J. K. Veldman.	Onbepaald.	" " " "
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	id.	Hill Broekman & Co.
id.	Scotch Lassie.	Feiz.	id.	" " " "
Zweedsche	Victor.	Prehn.	Nederland.	" " " "
Nederlandsche	Gebr. Houtman.	C. J. Bax.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Samuel Hendricus.	A. G. Bonsen.	In Reparatie.	" " " " " "
id.	Holland.	B. Auffmorth.	Amsterdam.	" " " " " "
Nederlandsche	Straat Balie.	O. B. Fullbrun.	id.	P. Kervel & Co.
id.	Maria Veronica.	T. Mulder.	id.	" " " "
id.	Ferdinandina Emma.	R A. Tange.	Samarang	" " " "
Nederl. Ind.	Cheribon Paket.	W. T. Massingham.	In Reparatie.	Adam & Co.
id. id.	L'Union.	G. Schuit.	id.	" " "
Engelsche	Rosina.	Mc. Lachlan.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
Nederlandsche	Tagal.	Göbel.	id.	E. Ten Brinck & Co.